

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2. D. večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po preizku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Politika huliganstva

Večina kmetov boljševiške države ni pričakovala nasilnega, energičnega in doslednega izvajanja tistih točk komunističnega programa, ki so kmetom neljube. To je bil eden izmed razlogov, da večina ruskih kmetov ni delala boljševiški vladi posebnih težav. Težkoče pri oddajanju žita, vstaje in upori so se javljali predvsem samo med kmeti Ukrajinske sovjetske republike, kjer je ljudstvu v krvi uporni kozaški duh, nezaupljivost do Rusov in stoletno nasprotstvo do vsega, kar je rusko. Odkar je movskovska boljševiška vlada zlomila levičarsko in desničarsko opozicijo, ni skoraj nikdo pričakoval tistega tako velikega preokreta v boljševiški politiki, o katerem je danes polno vse časopise.

Kdor pa dobro pozna rusko dušo ter ruske razmere in jih nepristransko presoja ter vrednoti s stališča filozofije ruske zgodovine, za tega preobrat v boljševiški politiki ni prišel nepričakovano. Zakaj pripravljali so ga že delj časa, a sedaj je nastopil ugoden trenutek za njegovo uresničevanje.

V zadnjih letih se je začelo mlado pokolenje vedno bolj uveljavljati v boljševiški stranki. Ti mladi ljudje so vstopili vanjo iz boljševiškega naraščaja, kjer je vzgajala komunistična stranka v prvih letih po revoluciji bodoče pionirje boljševizma. Mladina že sama po sebi poleg grajenja rada tudi ruši. Strankino vodstvo pa sploh ni navajalo naraščaja k zidanju, h grajenju in pozitivnemu delu. Vse duševne in telesne sile svoje mladine je usmerila stranka samo v brezobzirno podiranje vsega, kar ni boljševiško ali se ne strinja z boljševiškim načeli. S pomočjo takega delovanja neodgovorne mladine so mogli boljševiki strahovati celo tiste kroge, ki so bili najmanj sprejemljivi za boljševizem: kmetijske družine. Ker je bil boljševiški naraščaj določen za bodoče pionirje boljševizma, so se mogli v tem naraščaju včlanjeni otroci upirati svojim staršem. Če se jim starši niso pokoravali, so jih obtožili za sovražnike komunizma. Ko so iz domače hiše metali svete podobice, vdirali v cerkve in jih skrunili, ko so gazili vse, kar je ljudstvu sveto, ko so se zbirali v gruče in napadali ter plenili vasi bodisi iz želje po bogatem plenu ali pa samo radi uživanja, ki so ga imeli v požiganju in plenjenju, takrat se ni upal in ni smel nikdo upreti njihovem početju, ker bi ga sicer čakale strašne kazni kot sovražnika boljševizma.

Glavni stebri boljševiške vlade so bili nezadovoljni z naraščajem, toda Lenin jih je znal ukrotiti. Pod Stalinom se je ta nezadovoljnost javila v desničarski in levičarski opoziciji, ki je vedno nasprotovala vstopu te pobesnele mladine ali tako zvanih huliganov v stranko. Toda Stalin je stal huliganom vedno ob strani, premagal opozicijo in s tem rešil nje in sebe.

Kakor že prej, so začeli huligani zlasti po zlomu desničarske in levičarske opozicije vstopati v stranko, saj so se v 12 letih boljševizma in huliganstva razvili že v zrele može. Vajeni od prej samo predpravice, ukazovanja in strahovanja, hočejo ta posel nadaljevati tudi v stranki. Zato so se najprej polastili vseh najvažnejših strankinih mest, zlasti pa GPU, boljševiške policije. Ko so sedaj zadobili oblast v stranki in so jo temeljito očistili vseh tistih ljudi, ki bi se mogli protiviti njihovim nasilnim metodam, so začeli nadaljevati svoje huligansko delo z vsem strankarskim in državnim aparatom. Stalin je spoznal, da mu je to njegovo dete zrastle čez glavo. Kakor so bili prej huligani stebri njegove moči, tako hočejo sedaj oni napraviti iz Stalina svojo oporo. Ko pa bodo dovolj močni, tedaj bodo porušili vse nepotrebne stebre, torej tudi Stalina. Dokler bi jih mogel uničiti, so mu bili huligani potrebni, a medtem so se razvili v tako silo, da more imeti Stalin do njih sedaj še samo eno razmerje, če se hoče obdržati na krmilu: prijateljstvo. Kot gladnim pobesnelim psom jim je vrgel mastno kost: »ostanke starega buržjuškega družabnega reda«.

Zato je nastalo v Sovjetski državi tako grozovito preganjanje vere in cerkve, zato protizakonito uvajajo nasilnim potom kolektivna gospodarstva, zato so začeli jemati staršem otroke, da jih vzgoje v državnih vzgajališčih za dobre boljševike.

Boljševiški mladini se zavedajo, da delajo nevaren poskus. Zato puste na krmilu Stalina. Vedo, da ga ogromna večina Rusov ne mara že zato, ker ni ruske narodnosti. Vse, kar se ljudem zdi slabo, pripisujejo na rovaš azijske krvi tega neizobraženega, krvočnega vsiljivca iz kavkaskih gor, ki je v

Zakonski načrt o javnih skladiščih

Belgrad, 17. jan. AA. Trgovinsko ministvo je izdelalo zakonski načrt o ustanavljanju in poslovanju javnih skladišč in ga poslalo v izjavo vsem zainteresiranim ministrstvom, gospodarskim zbornicam, glavnim produktivnim borzom ter zvezi zemljoradniških zadrug, ki so najbolj zainteresirani na sprejetju zakona.

Nadalje je trgovinski minister Juraj Demetrović sklical na dan 23. t. m. konferenco, na katero so povabljeni zastopniki zbornic, borze in saveza zemljoradniških zadrug. Načrt dovoljuje ustanavljanje podjetij javnih skladišč le z oblastvenim dovoljenjem in daje samoupravnim telesom in javnim korporacijam pri sicer istih pogojih prvenstvo pred ostalimi interesi. Pravilnik, po katerem bodo javna skladišča funkcionirala, mora odobriti oblastvo, medtem ko tarifo za poedine vrste poslovanja odredi samo podjetje, seveda pod kontrolo oblasti. Blago se sme vskladiščiti ali indivi-

dualno ali pa z ostalim blagom. Tako bo moči izgraditi piline in elevatorje za žito. Odredbe tarife in pravilnika se ne morejo izpremeniti s pogodbo med lastniki skladišča in poedinimi interesi. Načrt predvideva tudi vodstvo dvojnih skladiščnih knjig in sestavo podrobnih določb o pravnih odnošajih v teh poslih, zlasti kar se tiče izdajanja in uveljavitve teh knjig, kakor tudi ostalih saveznih pravic in dolžnosti ter odgovornosti podjetja javnih skladišč v opravljanju svojega posla. Tem podjetjem se more dovoliti, da nameščajo tudi blago, ki ni v naprej predvideno, kakor tudi da javno trgovino s sorodnim blagom. Javna skladišča lahko dosežejo ekspropriacijo za graditev železniške proge do svojih zgradb, dalje pravico tarifske reekspedicije, oproščenja samoupravnih trošarin in sličnega, morejo pa tudi ustanavljati svobodna carinska skladišča.

Avstrija bo zvišala carino na žito

Dunaj, 7. jan. (Tel. »Slov.«) Krščanski socialni listi doznajajo s posebne strani, da je sekcijski svetnik Müller že začel pogajanja z zastopniki Jugoslavije in Romunije radi zvišanja avstrijskih žitnih carin. Pogajanja sicer še niso zaključena, gotovo pa bodo dovedla do tega, da bo avstrijska vlada že v najbliž-

jem času predložila parlamentu carinsko novo. Ko se vrne zvezni kancler iz Haaga, se bo vlada lotila velikega agrarnega programa, ki so ga sestavile kmetijske organizacije. Poročajo se, da delajo agrarci na to, da bi se uvedel sistem uvoznih listkov za mleko, mlečne izdelke in konje.

Prvi uspeh pogajanj z Madjarsko

Agrarni optanti dobe odškodnino iz Brocchičevega fonda

Budimpešta, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Najvažnejši uspeh dolgotrajnih pogajanj v madjarskem vprašanju v Haagu je dogovor v kompleksu optantskih vprašanj glede razlaščenih agrarcev. Glede ostalih optantov se je sklenil okvirni dogovor, ki bo tvoril izhodišče za nadaljnja pogajanja. Mala antanta je zadovoljna s tem, da se agrarni optanti odškodujejo iz Brocchičevega fonda ter je pripravljena dovoliti začetek delovanja razsodišča, ki ga je Romunija predlagala že pred več leti, seveda pa samo v svrhu, da se presodi vprašanje, ali so posamezne zahteve optantov upravičene ali ne. Ustanovitev Brocchičevega fonda in določitev višine odškodnine pa se ima izvršiti polom posebnega finančnega dogovora. Posledica zblizanja je ta, da predvsem ni več nujna rešitev zahteve male antante, da se Madjarska odreče čl. 250 mirovne pogodbe. Za odstranitev še nadaljnjih težkoč, ki se pričakujejo, se ima določiti poseben rok treh do šestih mesecev.

Vprašanje mobilizacije posojil še nerešeno

Skupno posojilo Nemčiji in Franciji iz tehničnih razlogov nemogoče
Vprašanje vzhodnih reparacij še nerešeno

Haag, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Današnja dela na haaški konferenci so imela v glavnem namen, da se nadaljujejo posvetovanja o mobilizaciji posojil. Gre na eni strani za to, da se razpiše nameravana prva tranša reparacijskega posojila 800 milj. mark, na drugi strani pa za to, da se obenem čimprej pokrijejo finančne potrebe nemške državne pošte in železnice. Po raznih poskusih se namerava sedaj stvar rešiti na sledeči podlagi: Tri posojila, ki se imajo izvršiti v najkrajšem času (reparacijsko posojilo za Francijo, posojilo za pošto in posojilo za železnico), naj se združijo v eno skupno posojilo v znesku 1.3 milijarde in javno razpišejo. Pri razpisnem posojilu bi bili nemška pošta in nemške železnice skupno udeleženi z eno tretjino, Francija pa z ostalima dvema tretjinama. Pri posvetovanjih z ameriškimi bankirji pa je prišlo pri tem do formalnih težkoč. Tako veliko skupno posojilo za Francijo in Nemčijo bi namreč v enem delu baziralo na nemških reparacijskih obveznostih po

haaškem dogovoru, v drugem delu pa na običajnih jamstvih nemške pošte in železniške uprave. To pa je juridično in bančno poslovno nemogoče.

Vedno dvomljiveje je postalo, ali se bo haaška konferenca končala do sobote ali nedelje. Problem vzhodnih reparacij je ravno v najvažnejšem madjarskem vprašanju ostal še popolnoma nerešen in skoro ni misliti, da bi se mogel rešiti v Haagu tekom par dni. Treba je računati s tem, da bo vprašanje vzhodnih reparacij do sobote ostalo nespremenjeno, kakor doslej. Ravno iz tega vroka se je bati, da bi morda jutri na plenarni seji odbora za nemške reparacije delali zastopniki manjših držav težkoče, vsaj v tem oziru, da bi zaključek haaške konference, ne da bi se rešil vzhodni problem, pomenil pomanjkanje obzirnosti. Nekateri se že boje, da bo konferenca trajala še prihodnji teden nadalje. Vendar vztrajajo zastopniki velikih držav za sedaj pri tem, da končajo konferenco do sobote ali nedelje.

Danes konec haaške konference

Pariz, 17. januarja. (Tel. »Slov.«) Haaška konferenca se bo jutri popoldne zaključila s slovesno sejo. Samo če bi nazadnje nastopile še nepričakovane težkoče, bosta ostala v Haagu Cheron in Louchet še do torka, da podpisata zaključni protokol.

Zunanji minister Briand je včeraj zvečer iz Ženeve prišel v Pariz. Danes dopoldne pa sta dospela v Pariz italijanski zunanji minister Grandi in poljski zunanji minister Za-

Direktna pomorska zveza s Španijo

Belgrad, 17. jan. AA. Uprava pomorske in rečne plovitve proučuje predloge naše in španske vlade za vzpostavitev direktnih pomorskih zvez med Jugoslavijo in Španijo. Istočasno se proučuje vprašanje podaljšanja teh pomorskih zvez od španske obale do francoskega pristanišča Bordeaux, kjer je zavladalo zlasti po zaključitvi trgovinske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo veliko zanimanje za številne naše proizvode.

Novi člani VZS

Belgrad, 17. jan. AA. Predsednik ministrskega sveta general Peter Živković je na predlog ministra pravde dr. Sršića ter na podlagi zakona o vrhovnem zakonodavnem svetu ter mišljenja komisije strokovnjakov pri ministrstvu pravde imenoval za člane vrhovnega zakonodavnega sveta: gg. Lazarja Miluševića, bivšega predsednika črnogorske vlade v pokoji in poslednjega črnogorskega poslanika na Dunaju v času napovedi vojne Avstro-Ogrski, dosedanega bana dunavske banovine Dako Popovića in bivšega notranjega ministra Cedo Radovića.

Izpremembra zakona o zrakoplovstvu

Belgrad, 17. jan. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra vojske in mornarice v zvezi s čl. 3 točka 7 o uredbi vrhovne državne uprave in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o izpremembah zakona o zrakoplovstvu z dne 22. februarja 1928.

§ 1. Vse dolžnosti, pravice in posli zakona o zrakoplovstvu z dne 22. 2. 1928, ki so naloga in posel ministrstva prometne, se prenesejo s tem zakonom v pristojnost in nalogo ministrstva za vojsko in mornarico. Vse dolžnosti, pravice in posli zakona o zrakoplovstvu z dne 22. 2. 1928, ki preidejo v kompetenco prometnega ministrstva zrakoplovne direkcije, se posebej stavljajo v pristojnost komandi zrakoplovstva ministrstva za vojsko in mornarico. Zaradi tega se imajo v členih zakona o zrakoplovstvu z dne 22. 2. 1928 izvršiti potrebne izpremembe v duhu odredb tega člena v naslednjih členih 3, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 15, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27, 29, 34, 35, 39, 40, 48, 49, 50, 66, 73, 82, 84, 85, 100, 112 in 115.

§ 2. Poslednja odredba čl. 33 za besedo: »ekspropriacija«, se zamenja z novo, ki se glasi: »a po obstoječih zakonskih predpisih z ekspropriacije zemljišča za potrebe železnice«.

§ 3. Čl. 116 dosedanega zakona se ukine.

§ 4. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč, kadar bo objavljen v »Službenih novinah«.

Obvezno pobijanje slivne uši

Belgrad, 17. jan. AA. Tekom lanskega leta je ministrstvo poljedelstva izdalo niz ukrepov za pobijanje slivne uši. Ti ukrepi so rodili dobre plodove, kajti danes ni niti ene večje slivarske vasi, kjer bi večje število sadjerejcev ne škropilo svojih slivnih sadik s sredstvi za uničevanje slivne uši. Ti sadjerejci so s tem rešili svoje slivne nasade končne propasti, a vrhu tega so imeli še znatne dohodke od prodaje svojih sirovih in suhih sliv, ki so jih oddali za dobro ceno. To je vplivalo tudi na ostale lastnike slivnih nasadov, da so v teku jeseni začeli uničevati slivno uš ali pa, da se pripravijo na zadevna dela koncem zime in v rani pomladi. Ker pa rase v naših slivarskih krajih. Drinske in Donavske banovine slive druga poleg druge, obstoji nevarnost, da se slivna uš ne razširi in da se ta rastlinska neizgoda posploši. Zato so že tekom lanskega leta začele prispevati ministrstvu poljedelstva od posameznih poljedelcev spomence, naj bi uničevanje slivne uši postalo obvezno za vse lastnike slivnih nasadov. Ker pa za tako obvezno uničevanje ni bilo zakonske podlage, so začeli v ministrstvu sestavljati zakon o pobijanju boleznih na kulturnih rastlinah. Ta zakon je stopil 9. decembra lanskega leta v veljavo. Na podlagi tega zakona je minister poljedelstva proglasil z razpisom št. 909-II z dne 9. januarja tekočega leta za kraje, ki so podvrženi nevarnosti slivne uši, vse ozemlje Drinske in Donavske banovine ter odredil, da morajo vsi lastniki okuženih sadik v teh banovinah uničevati slivno uš obvezno.

Ruska vas

»Dni«, pariško glasilo Kerenskega, prinašajo zanimiva poročila A. Zenzinova, ki je v Hamburgu poiskal nemške in ruske begunce iz pokrajin od Volge, potomce nekdanjih nemških kolonistov iz XVIII. stoletja. Zdaj čakajo v barakah paroplovne družbe »Hamburg-Amerika« na ladjo, ki jih prepelje v Kanado. Poročevalec je govoril med drugim s 26 letnim učiteljem, ki je kot sirota, pastir in pozneje hlapec prišel v učiteljske. (Pristni proletarci pri sprejemu uživajo prednost.) Predlani in lani je bil ljudskošolski učitelj v neki vasi blizu Melitopolja v južni Ukrajini. Pripoveduje to-le:

Pred vsem tožijo kmetje: pravoslavni in protestantovski Nemci, na verska preganjanja. Mladina pod 18. leti sploh ne sme v cerkev, sicer so starši kaznovani zaradi »zapeljave v zablodo«. Duhovniki nimajo volivne pravice in ne smejo obiskovati druge naselbine razen svojega stalnega bivališča. A služba božja je edina tolažba, zaradi tega so bili vsi zelo razburjeni, ko se je govorilo, da bodo zaprte »nezadostno obiskovane« ali sploh vse cerkve...

Kmetje imajo težko življenje. Pred revolucijo so imeli v tem rodovitnem okraju premožnejši gospodarji do 60 in manjši do 30 ha polja. Po prevratu so sovjeti razlastili vsa zemljišča in so dobili vsi kmetje enako po 18 ha. Preostalo kmetsko polje skupno z zaplenjenimi graščinskimi zemljišči (od katerih niso ničesar dobili kmetje!) obdeluje država sama. To so tako zvane »kolektivne pristave«, »proletarske tvornice žita« in slično. Večkrat so se slabo obnesle in začetkom Neka je pričela vnovič država dajati v najem pašnike in polje. Posamezni kmetje so se okoristili s tem in zopet obdelujejo po 60—70 ha. A takih kmetov ni dosti. Ljudje se bojijo zaposliti hlapce, ker s tem postanejo buržuji in izgubijo vse pravice. Se za enkratno pomoč pri pospravljanju letine je potrebno uradno dovoljenje. Zdaj se je Neka končal in zopet hoče Stalin v državni režiji pridelovati potreben kruh.

Neznosni so davki, katere po navadi iztirjujejo tujci, avstrijski, nemški in ogrski komunisti, nekdanji vojni ujetniki ali novi politični begunci. Pred vsem so primorani kmetje kupovati obveznice industrijskega posojila, ki Stalinu omogoča gospodarske reforme. Plaćajo v gotovini po 10 do 500 in celo 1000 rubljev. Če nimajo denarja, jim prodajo na dražbi živino in premičnine. Razen izdatnega »gospodarskega enotnega davka« plačajo tudi »prostovoljne prispevke« v isti višini. Slednji so namenjeni za ceste, šole, knjižnice, bolnice, a dejansko se tudi pošljejo v vladno blagajno. Vse žito in pridelke morajo prodajati kmetje vladnim nakupovalcem in dobijo za en pud pšenice po 1 do 1.20 rublja. Pomladi, ko nimajo ničesar za jesti, kupujejo isto žito po 5 do 6 rubljev za pud, a pod roko se navijajo cene od 8 do 13 rub. Razen drugih manjših je posebno nadležen davek v žitu za »državna skladišča«. To žito se razdeli ob setvi revnim ljudem, ki nimajo lastnega semenskega žita. Dejansko ga večkrat pojedjo in ostanejo pri starem. Ko je odredila lanskega majnika vlada, da mora nasejati sleheren kmet določeno število ha — se je pričelo rovarjenje.

Kmetje niso marali sejati in so skrivali semensko žito, češ, saj bo itak vse zaplenjeno. Tedaj je prišel v našo vas (kakor povsod) pooblaščenec Politične uprave, in mu je moral vaški svetovet označiti »škodljivce«, ki ovirajo načrt. Lahko se misli, koliko osebnih računov in nevoščljivosti nastane na ta način. Naposled so se določile štiri škodljive rodbine. Dobile so 24 ur časa za izselitev. Videli sem, kako so jim napregli konje in jih zapodili iz vasi. Neko bolno žensko so prinesli in vrgli na voz. Prognanci, ki doma pustijo vse premoženje, so obsojeni na ciganje in lakoto. Nihče od njih se ni več vrnil domov. Zato se je drug dan pričela setev in je dosegel pooblaščenec Politične uprave »stodstotno rešitev naloge«, kar je hotel.

Naši nemški kolonisti so že dolgo hrepeneli po Kanadi. Izkazati so se morali s potrdili o politični zanesljivosti in plačanih davkih. Novembra leta 1928. so vložili prošnje in šele avgusta 1929 je prišlo dovoljenje za 50 ljudi. To poročilo je švignilo kakor na perotih križem vse Rusije. Iz Sibirije, Ukrajine, od Volge in Kaspijskega jezera, iz Kavkaza in Krima se je zbralo v okolici Moskve nad 14.000 ljudi, ki v nepopisni bedi čakajo na potno dovoljenje. Vojaštvo jih je ponovno razpodelo. V našem taborišču so se odigrali nepopisno žalostni prizori pri ločitvi sorodnikov in družinskih članov od onih srečnejših, ki so smeli v inozemstvo. Najbolj žalostna je bila usoda 40 pooblaščenec ruskih kmetov Saratovske gubernije, ki so hoteli slediti svojim nemškim sosedom. V Moskvi so baje ustrelili šestorico izmed njih. Tudi v Hamburg dospele nemške družine še vedno čakajo na potno dovoljenje iz Amerike. V Kanadi menda nimajo posebno radi menonite, ki ne marajo služiti pri vojakih in pošiljati deco v vladne šole. Morebiti jim je to povzročilo težave tudi pod sovjeti?

Ruska nadmoč v Črnem morju

Due veliki ruski bojni ladji nenadoma prišli skozi Dardanele v Crno morje — Sporazum med Turčijo in Rusijo — Poskus angleško-turškega zbližanja propadel

Carigrad, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne so pristaniške baterije nenadoma oddale več pozdravnih streliv. Prebivalstvo je bilo v prvem hipu osupnjeno, potem pa je zvedelo, da je pozdrav veljal dvema ruskima bojnim ladjama, ki sta prihajali iz Dardanel in katerih prihod se je prikrival. Ladji sta potem takoj nadaljevali pot v Crno morje. Bili sta to naddreadnought »Pariška komuna« in križarka »Prointern«. Ladji sta se peljali skozi Dardanele, ne da bi obvestili komisijo za morske ožine v Carigradu. Rusija namreč komisije ni priznala. Sicer pa bi komisija prevoza ne mogla dovoliti, ker pomeni prisotnost teh dveh bojnih ladij v Črnem morju rusko nadmoč. Ladji sta bili nazadnje v Neaplju. Komisija za morske ožine bo gotovo protestirala proti temu prevozu, kakor je pred več meseci protestirala proti poletu italijanskih letal v Sebastopol. Vprašanje je, ali bo Anglija trpela premaknitev ravnotežja v Črnem

morju na korist Rusije. Turčija je s tem očitno zadovoljna. Prihod ruskih ladij se je dogovoril, kakor se domneva, v Angori s Karahanom.

Poskus turško-angleškega zbližanja je končno veljavno propadel, odkar je Anglija za svojo finančno pomoč stavila take pogoje, ki po turškem naziranju niso združljivi z neodvisnostjo Turčije. Zepetno zbližanje med Turčijo in Rusijo je brez dvoma rezultat nerazpoloženja proti Angliji, ki ga je Rusija spretno izrabila. Govori se, da je Rusija obljubila svojo pomoč pri ustanovitvi turške državne banke. Simpton novega razpoloženja Turčije je večerajšnji uvodni članek v oficioznem listu »Milljet«, ki smatra za možno, da bo Turčija v kratkem primorana k ustavitvi plačevanja dolgov, dogovorjenega v tako zvani kuponski pogodbi. Današnji prevoz ruskih ladij v Crno morje je okreplil vtis, da obstoja proti Londonu in Parizu naperjena antanta Rim—Angora—Moskva.

Ameriški delegati dospeli v London

V ponedeljek se odloči dnevi red londonske konference — Raznolosten delegatov optimistično

London, 17. jan. AA. Priprave za odprtje pomorske razorožitvene konference, ki bo prihodnji terek, so v polnem teku. Davi so prispeli v Plymouth ameriški odposlanci za pomorsko razorožitveno konferenco: ameriški državni tajnik Stimson, mornariški tajnik Adams, ameriški poslanik v Mehiki Morrov in senatorja Robinson in Reed. Ameriške delegate je pozdravil ameriški poslanik v Londonu Dawes, ki je istotako eden izmed ameriških delegatov na pomorski razorožitveni konferenci. Pri sprejemu so bili tudi plymouthski župan in druge odlične osebnosti. Preden so stopili ameriški delegati v vlak, je imel ameriški državni tajnik Stimson kratek pozdravni govor, v katerem je naglasil, da je prišla ameriška delegacija na londonsko razorožitveno konferenco z velikim upanjem in trdnjo voljo, da pripomore po svojih najboljših močeh pomorski razorožitveni konferenci do popolnega uspeha. Vsi ameriški delegati so izrazili veliko veselje nad dejstvom, da je angleški kralj popolnoma ozdravel in da bo osebno otvoril otvoritveno sejo pomorske razorožitvene konference. Ameriško delegacijo spremlja okrog 100 strokovnjakov in strojepiscev. Kakor računajo, se bo zbralo o priliki zasedanja pomorske razorožitvene konference vseh časnika v Londonu več ko 1000 oseb, ki bodo prispele iz najrazličnejših delov sveta.

Člani italijanske delegacije prispejo danes in jutri, francoski delegati pa deloma danes in deloma v nedeljo. V ponedeljek bodo zbrane v Londonu delegacije vseh držav, ki se udeležijo razorožitvene konference. V ponedeljek popoldne se sestanejo vodje delegacij v angleškem zunanjem ministrstvu, kjer bodo sklepali o dnevnem redu konference in o drugih preliminarjih zadevah. V torek bo plenarna seja konference. Govore bodo razširile vse angleške brežične postaje vstevši brezlično postaja imperija in sicer na valu 5 sw. Angleške brežične postaje bodo zvezane z brezličnimi postajami 12 držav. Za angleškim kraljem bo govoril ministrski predsednik MacDonald, na to ameriški državni tajnik Stimson in potem po abecednem redu glavni delegati drugih držav.

London, 17. jan. AA. Predlog angleške vlade naj se podaljša uporabna doba oklopnice in nadomeste zastarele ladje s tipi ladij manjšega obsega in manjšega topništva je vzbudil v vseh angleških krogih splošno odobravanje.

Nemirna rudarska stavka v Avstrali

Sydney, 17. januarja. AA. V Avstraliji trajajo še vedno veliki nemiri v rudarskih podjetjih. Ministrski predsednik Bavin je izjavil, da so rudarji pod komunističnim vplivom in da pripravljajo in organizirajo vedno nove spopade. Rudarska stavka v Avstraliji se je razvila v pravega meščanskega vojno. V vsej Avstraliji vlada tak terorizem, kakor ga ne pomeni zgodovina te dežele. Končno je izjavil Bavin, da bo avstralska vlada organizirala posebne vojaške oddelke, ki bodo podpirali policijo, ker se je le-ta izkazala preslabo, da bi udušila čedalje večjo anarhijo, ki grozi Avstraliji.

Angleška politika v Indiji se ne sorenani

Bombay, 17. januarja. AA. Indijski podkralj je v odgovoru na adreso muslimanske vseindijske zveze izjavil, da zadnji bombni atentat ne bo izpremenil smernice vladne politike v Indiji, ker je indijska vlada prepričana, da indijsko ljudstvo obsoja take nezmislne atentate.

Dunajska vremenska napoved. Milo vreme bo trajalo dalje. V južnih Alpah in na vzhodnem robu Alp večja jasno, sicer pa spremenljivo brez bistvenih padavin.

Nemčija ne bo ovirala reparacijskega posojila

Haag, 17. jan. AA. Nemška vlada je pripravljena garantirati, da ne bo pred izdajanjem prvih reparacijskih zakladnic najela inozemskega posojila. Če bo Nemčiji inozemsko posojilo dovoljeno, bo najela nemška vlada na ameriškem denarnem trgu 25 milijonov funtov sterlingov posojila, ki ga bo uporabila za izboljšanje železniškega prometa in poštne naprav.

Basel sedež nove banke

Pariz, 17. januarja. (Tel. »Slov.«) »Matine« poroča, da je Basel kot sedež mednarodne reparacijske banke večeraj v Haagu povzročil še zadnjo težkočo, ker zahteva organizacijski odbor ne samo za banko samo, temveč tudi za svoje nameščence davčno prostost. Predsednik švicarske narodne banke Bahman je izjavil, da bi imel tak privilegij, ki je sličen, kakor za uradnike Društva narodov, socialne posledice, ker bi vsi švicarski bančni uradniki proti temu protestirali.

Ital. emigranti niso pripravljali atentatov

Pariz, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Italijanski emigranti Tarchiani, Cianca in Sardelli so večeraj pri prvem zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom odločno protestirali proti sumu, da so nameravali bombni komplot ali sploh kako drugo zaroto. Cianca je izjavil, da mu je razstreljivo, ki se je našlo v njegovem stanovanju, prinesel v hišo neki prijatelj, katerega imena neče povedati. Tarchiani in Sardelli pa o tem nista nič vedela. Tarchiani pa je priznal, da je imel motorni čoln, s katerim je hotel rešiti nekatere prijatelje z Liparskih otokov.

Zbor upnikov Hrv. selj. zadružne banke

Zagreb, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršil zbor upnikov Hrvatske seljačke zadružne banke, za katerega je vladalo izredno zanimanje radi alarmantnega pisanja dela zagrebskega tiska o poslovanju in delu te banke. Na zbor je prišlo veliko število vlagalcev, ki so prijavili svoje zahteve do HSZB. Del vlagateljev je pod vplivom alarmantnih vesti zahteval, da se aretirajo celotna uprava in da se konfiscira cela njena imovina. Opozorjeni so bili, da se smejo vložiti take zahteve pri državnem tožilstvu le, ako bi se dokazalo, da je uprava delala protizakonito, kar se doslej tekom preiskave ni moglo ugotoviti.

Na današnjem zboru je bilo odpravljenih 293 upnikov iz prvega in drugega razreda. Priznane niso bile zahteve 13 upnikov, med katerimi se nahaja tudi Milan Prpić, ki zahteva skoraj pol milijona dinarjev. Po sedanjem stanju izgleda, da bo poravnano preko 80% zahtev.

Francoski raziskovalec — ubit

Rio de Janeiro, 17. jan. AA. Po še ne porjenih vesteh iz Sao Luis de Caceres v državi Matto Grosso so razbojniki ubili francoskega raziskovalca Georgesa Olliverja v bližini mesta Villabela. Po izvršenem zločinu so tolovaji pobegnili v Bolivijo.

Predrznosti londonskih banditov

London, 17. jan. AA. Predrznost banditov, ki izvršujejo svoja zločinstva z avtomobili, ne pozna več meja. Danes so si dovolili novo krvavo šalo z mobilno brigado londonske policije. Banditi so se iznenada pojavili v prostorih velikega in splošno znanega londonskega magazina. V naglici so med drugim vrgli na svoj avto tudi predvajalno damo, ki si je pravkar nadela prekrasen in dragocen plašč iz hermelina. Policija je začela zasledovati bandite s silno močno limuzino. Ko se je približala banditom na 20 m, so le-ti iznenada vrgli predvajalno damo na tla. Ker policisti niso mogli tako naglo ustaviti avtomobila, so povzili nesrečno damo.

Razne vesti

Belgrad, 17. jan. AA. Danes ob 11 dopoldne je bila v državnem sodišču za zaščito države končana razprava proti Milanu Marinkoviču in tovarišem. Obtožence so branili odvetniki Uglješa Jovanović, Milan Nikolić in Kristofor Petrović. Razsodba bo izrečena jutri ob 11.30.

Belgrad, 17. januarja. (AA) Nj. Vel. kralj je na predlog zastopnika ministra javnih del in ministra brez portfelja ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta opisal in proglasil zakon o ustroju ministristva javnih del.

Atene, 17. jan. (Tel. »Slov.«) Angleško letalo, ki je prišlo iz Neaplja, je večeraj popoldne v okolici mesta Amphise padlo na tla. Pilot je lahko ranjen, motor pa poškodovan.

Jeruzalem, 17. jan. (Tel. »Slov.«) V Telavivu je izbruhnila generalna stavka, ker je mesto že 23 dni brez mesa. Vlada je po zadnjih nemirih prepovedala porabo provizorične klavnice, mesarji pa so se branili, uporabljati klavnico v arabskem sosednem mestu Jafi.

London, 17. jan. AA. Velezrakoplov R 100 je dosegel na svojem poizkusnem poletu 81 in pol milj hitrosti na uro. Letel je nepretrgoma trinajst ur in pol.

Pariz, 17. januarja. (AA) Iz Madrida je prispela vest, da se je v Almadenu zastru 160 oseb zaradi uživanja pokvarjenih klobas. Šest oseb je že preminulo, ostale so v življenjski nevarnosti.

Čitajte „Slovenski list“!

Leto s 13 meseci

Mednarodna zveza za neizpremenljiv koledar (International Fixed Calendar League) razpošilja bogato propagandno gradivo za preosnovo leta, ki ga hočejo v bodoče trdno in neizpremenljivo stlačiti v enotno pravilo. V ta namen sta pripravljena dva predloga. Po enem naj bi imelo leto 8 mesecev po 30 dni in 4 mesece po 31 dni; drugi predlog pa deli leto na 13 mesecev po 28 dni. Po obeh preosnovah bi preostajal vsako leto po en dan izven tedna, v prestopnih letih pa dva dneva, tako da tudi tu pravilo ne ostaja brez izjeme.

Ze ob začetku našega stoletja je bilo slišati o prizadevanjih, da bi se leto v svojem koledarskem ustroju preosnovalo. Reformatorji so se pri tem sklicevali na to, češ, da je današnja razdelitev leta nesmotrna in — nelepa. Prvi predlog, po katerem naj bi imelo leto 12 mesecev po 30 odnosno 31 dni, v prestopnih letih en sredoletni dan in vsako leto po en Silvestrov dan brez imena, določa le še dneve za premične cerkvene praznike ter bi potemtakem nasproti dosedanjemu pravilu ne prinesel nikakih bistvenih izprememb. Veliko dalekosežnejši je drugi predlog, ki predvideva 13 mesecev.

Američani so krstili 13 mesec za »sol«; uvrsti naj se med junijem in julijem. »Sol« ima v prestopnih letih še 29. dan, ki ga označujejo za »leap-day« (prestopni dan). Razen tega ima vsak december po 29 dni in se imenuje vsak zadnji dan decembra »peace-sabbath« (sobota miru). Vsak mesec se začne z nedeljo in konča s soboto. Vsakega 2., 9., 16., 23. je ponedeljek, vsakega 6., 13., 20. in 27. petek. Po novem koledarju bi se torej praznoverni ljudje tresli pred petkom 13. dne vsakega meseca. Velika noč bi bila po tem vsako leto neizpremenljivo dne 15. aprila, sveti dan pa dne 23. decembra. Potemtakem bi bil sv. dan vedno v ponedeljek, sv. večer pa v nedeljo. Po cerkvenih predpisih bi torej dosedaj strogo zapovedani bežični post odpadel. 13. mesec bi prinesel velike izpremembe pri godovih in rojstnih dneh. Enako bi izgubila veljavo mnoga kmetijska vremenska pravila. Ledeni možje bi vladali po novem koledarju od 18. do 20. maja. »Leap-day« in »peace-sabbath« naj bi veljala kot praznika.

Pristaši koledarske preosnove dajejo prednost letu s 13 meseci. Mednarodna liga za neizpremenljiv koledar našteva velike koristi, ki bi jih prinesla taka preosnova koledarja: Ker imajo vsi meseci razen enega odnosno dveh enako število dni, nista pri plači na škodi ne delodajalec ne delcemalec. Tako je razvidno, koliko dni je med dvema določenima dnevnoma in je lahko izračunati mezne, obrestne in druge vsote. Enako dolgi meseci in nepremični tedenski dnevi so zelo ugodni za statistiko ter omogočujejo konec vsakega meseca natančno ocenjevanje v gibanju vladnih, gospodarskih, znanstvenih, zdravstvenih, mestnih in domačih zadev.

Pa še druge ugodnosti 28dnevnega meseca navaža propaganda. Tako se bo pri označevanju rokov v tiskovinah mnogo prihranilo; lahko se bo enostavno reklo »prvi petek, tretjo sredo, drugo nedeljo« itd. Samo v Združenih državah se bo pri tem prihranilo na tiskovnih stroških po 30 milijonov dolarjev letno. Se očividnejši je dobiček v denarnem prometu. Razne denarne vrednote bodo krožile po 13krat na leto namesto 12krat, tako da bo treba za 31 dolarjev tekočega kapitala samo 28 dolarjev. Propaganda navaja, da bi v prvih treh mesecih po 28 dni postalo v Evropi prostih 2 milijardi dolarjev, na vsem svetu pa 5 milijard dolarjev, ki bi se mogle uporabiti za investicije.

Te številke naj preračunajo strokovnjaki in doženejo, v koliko drže. V dveh pogledih jim je treba na vsak način ugovarjati. Liga trdi, da bi mogli prihraniti stroške za tiskanje in prodajo koledarjev. Tu je predvsem

vprišanje, če bi bilo za gospodarstvo koristno, ako bi se uničili ali vsaj težko prizadeli obrati, ki se žive s proizvodnjo ali razpečevanjem koledarjev. Na drugi strani pa na odpravo koledarjev ni misliti, ker jih ljudje ne potrebujejo toliko za to, da jim kažejo datum, kakor za razne zaznamke, tarife, tečaje, lunine izpremembe, ki se bodo za novo koledarsko ureditev bore malo brigale. Če se pa že govori o prihrankih, je pa treba vpoštevati tudi večje izdatke, ki jih bodo imele banke in drugi obrati, ki bodo morali delati letno po 13krat obračune, nakazovanja itd., namesto 12krat kakor dosedaj; obresti se bodo morale pa itak kakor doslej izračunavati po dnevih.

Odlčiitev o koledarski preosnovi je sedaj v rokah Društva narodov, ki bo predvsem zahtevalo mnenje vseh merodajnih cerkvenih in gospodarskih krogov. Ali bo potem odločitev izšla že do 1. 1933., kakor upa koledarska liga, je še vprašanje. Na vsak način bodo leta po novem koledarju, če se uveljavi, v primeri z dosedanjimi kakor dolgočasna normalna zgradba v primeri z vedrimi baročnimi vilami.

Smokinge

najnovejših krojev najugodnejše pri tvrdki
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Angleško fino črno sukno in kamgarn v veliki izbiri

Kraljeva parada v Rimu. Ob priliki poroke italijanskega prestolonaslednika se je v Rimu vršila velika vojaška parada. Kralj Viktor Emanuel je osebo vodil svoje čete mimo visokih gostov. Kralja (spredaj v sredi s perjanico na čepici) sta spremljala bolgarski car Boris (levo od kralja) in bivši bavarski prestolonaslednik Rupert (zadaj v nemški generalski uniformi)

Vložka nista bila enaka

Vložka nista bila enaka

Naslednja zgodba se je dogodila v Patersonu v ameriški državi New Jersey med zadnjim volivnim bojem za predsedništvo. Bessie je strašno rada politizirala in je na življenje in smrt prisegala na Smitha. Eden njenih častilcev se je potegoval za Hooverja. Sklenjena je bila stava. Če ona dobi, ji mora Leon, tako se je zval njen prijatelj, plačati 10 dolarjev, če pa izgubi, boče postati Leonova žena. Izid volitev je znan. Bessie je telefonirala svojemu presrečnemu Leonu in dan na to sta se civilno poročila. Nekaj časa pozneje je prišlo kesanje. Bessie je tožila na ločitev zakona z utemeljitvijo, da sta bila vložka stave neenaka, žena je mnogo več vredna kakor 10 dolarjev. Leon je trdil, stava je stava in on jo je dobil. Vmes so posegli njeni stariši. Bessie da je takoj po poroki uvidela nesmiselnost stave, vsa zadeva je bila budalost. Sodišče si je osvojilo to stališče, ker pač ni hotela načeti problema, koliko denarja je vredna žena. Zakon je bil neveljaven.

Poplava ob izlivu Labe. V noči na 13. januarja in naslednji dan je nad Severnim morjem divjal orkan, ki je ob izlivu Labe zajel vodo, vsled česar so bile poplavljenе vse pristaniške ulice v Ruxhavenu

Novoletni gratulanti pod Belo hišo — letos jih je bilo 3500 —, ki so vsi zaporedoma po starem običaju podali roko predsedniku Združenih držav

Šah. turnir v San Remu

Dne 15. januarja se je pričel v San Remu mednarodni šahovski turnir, ki je eden največjih zadnjih let. Na njem so se sestali razen Capablance in dr. Laskerja najboljši svetovni šahisti. Turnir bo trajal tri tedne in se bo na njem igralo 15 kolov, vsak teden pet. Svetovni šahovski mojster dr. Aljechin je v razgovoru s pariškimi časnikarji izjavil, da gre zelo rad v San Remo. »Samo to mi je žal,« je dejal, »da se ne bom mogel boriti z Laskerjem in Capablancem. Toda Lasker se najbrže ne bo udeležil nobenega turnirja več, saj tako mi je rekel v Berlinu.« Na vprašanje, zakaj ne bo prišel Capablanc, je dr. Aljechin odgovoril: »Ne morem vam dati točnega odgovora. Žal mi je, da on ne bo prisostvoval. Zato pa bodo tam Niemcovič, Rubinstein, Bogoljubov, dr. Vidmar, Maroczy, Spielmann in Tartakower. Na turnirju bo igralo skupno 16 moštrov. Zanimivo je, da nas je od osmerice najboljših igralcev, ki bodo igrali na turnirju, pet Rusov: Bogoljubov, Niemcovič, Rubinstein, Tartakower in jaz. Torej bo na turnirju ruski jezik v premoči. Razen tega tudi Jugoslovani dr. Vidmar govori ruski.«

»Koga smatrate poleg sebe za najboljšega igralca?«

»Niemcoviča in Rubinsteina. Po tem, kar sta pokazala na turnirjih v Karlovih Varah in v Budimpešti, ju smatram za najopasnejša tekmece.«

»Ali boste prvi?«

»Če bom prvi? — To se nikakor ne more prerokovati. V takih turnirjih zavisi zmaga od slučaja. Toda lahko rečem, da sem zelo dobro razpoložen. Prve partije v mojem dvoboju z Bogoljubovom so me prepričale, da je zelo opasno dalj časa biti brez vaj v resni igri. Sedaj, po dvoboju z Bogoljubovom, ne opažam na sebi večjih nedostatkov v igri. Razume se, da formalno nič ne riskiram, toda taki turnirji so zelo značilni. Če ne bom prvi, bom po vsej priliki izzvan od zmagovalca in bom tako moral ponovno braniti svoje svetovno prvenstvo.«

Prekosil ga je

Neki starinar je v kmečki hiši videl na tleh krasno staro višnjevo skledo, iz katere je mačka pila mleko. Da bi kmet ne vedel, da se zanima za skledo, je dejal: »Kako lepo mačko imate! Ali je ne bi prodali?« — »No, morebiti... Koliko pa daste zanjo?« — »50 dinarjev... Ste li zadovoljni?« Kmet se je popraskal za ušesi, kakor da bi hotel premisliti, pa je končno le sklenil kupčijo. Starinar je plačal 50 dinarjev in vzel mačko. Med vrati se je pa obrnil in dejal: »Uboga živalica bo mogoče med potjo žejna... Ali smem vzeti to staro skledo, da bo lahko iz nje pila?« — »Skledo pa kar pustite,« je odgovoril kmet, »je ne morem dati..., radi nje sem že šest mačk prodal.«

4 milijone brezposelnih v Ameriki

V nekem dopisu iz Newyorka, ki ga je objavil neki londonški list, se razpravlja o brezposelnosti v Zedinjenih državah Severne Amerike, ki vsak dan narašča. Število brezposelnih se računa na 4 milijone. Dopisnik nadalje trdi, da so glavni vzroki te ogromne brezposelnosti v prvi vrsti mehanično dovršenje sredstev proizvodnje, uvajanje avtomatskih strojev, ki popolnoma nadomeščajo človeško delovno silo in naposled industrijski proces racionalizacije dela. Pred desetimi leti so železnice in industrije zaposlovale dva in pol milijona več delavcev nego danes. Samo mali odstotek te milijonske delovne moči so zaposlile nove industrije. Velika večina pa je postala žrtev tehničnega napredka. Predsednik ameriške delavske zveze je v svojem referatu o brezposelnosti, ki ga je imel v ameriškem senatu, nav del sledeče zanimive ugotovitve: »V tovarnah za lokomotive izvrše danes štirje ljudje v štirih urah ono delo, katero je prej izvršilo osem ljudi v treh tednih. V stekleni

Dr. Schacht, predsednik nemške državne banke, ki je te dni igral precejšnjo vlogo na konferenci v Haagu

industriji naredi en sam avtomatični stroj toliko steklenic, kolikor jih je včasih v istem času naredilo 41 delavcev. V industriji električnih žarnic dovrši en sam avtomatični stroj 31 krat toliko žarnic, kakor en delavec v istem času. Ameriški gospodarski strokovnjaki trdijo, da bodo v najkrajšem času postali nepotrebnosti tudi trgovski nameščenci, ker jih bo zamenjal stroj, ki bo sam prodajal blago. Od 1. 1919. do 1. 1927. je število takih strojev v Zedinjenih državah naraslo za 328 odstot.%

Ruska vlada išče zaklade

»United-Press« poroča iz Moskve: Sovjetska vlada se je sedaj začela baviti z iskanjem zakladov. Gre namreč za neštete milijonske vrednosti juvelov, dragocenih kamnov, inozemskega zlatega in srebrnega denarja in drugih vrednostnih predmetov, katere so po izbruhu revolucije in v prvem času boljševiškega režima begunci in osebe, čijih premoženje je bilo proglašeno za zaplenjeno, zakopali ali kje drugod skрили. Doslej se je sovetški vladi posrečilo najti le prav majhen del teh zakladov. Da bi to ogromno, sedaj neplodno bogastvo pridobili za sovjetsko gospodarstvo, je sovjetska vlada razglasila, da bo vsakdo, ki bo prijavil tak skrit zaklad, kot premijo dobil 25% denarne vrednosti tega zaklada tekom enega tedna potem, ko bo zaklad dvignjen. V sovjetskih krogih pričakujejo, da bo ta odredba vlade odprla znaten denarni vir. Računajo namreč s tem, da bodo tisoči, ki vedo za skrite zaklade, te sedaj prijavili, medtem ko se bodo vrgli na iskanje zakladov drugi tisoči, ki prej niso imeli nobenega interesa na tem, če država najde skrite vrednosti ali ne.

V gneči na ulici je prijoval majhen fantek k stražniku: »Ali niste videli gospo brez malega otroka pri sebi?«

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1:50 Din ali vaša beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Državna razredna loterija

Poročilo iz kolekture ANTON GOLEŽ, Maribor, Aleksandrova cesta 42.
Žrebanje I. razreda 19. kola dne 16. januarja 1930. Za tiskovne pogreške se ne odgovarja. — Dobijo: 200.000 Din št. 37.540, 80.000 Din št. 27.599, 60.000 Din št. 10.931, 40.000 Din št. 85.298, 30.000 Din št. 97.914, 20.000 Din št. 20.854, 10.000 Din št. 53.337, 36.570, 7.000 Din št. 56.134, 26.579, 45.322, 3.000 Din št. 16.936, 64.761, 82.950, 86.164. — Prih. žrebanje 10. febr. 1930.

Službe iščejo

300 Din dobi
kdor preskrbi mesto pi-
sarniškega sluga. Naslov
v upravi št. 673.

Službodobe

Oskrbnik-samec
s spričevali vinarke in
sadjarske šole, priden in
pošten, se sprejme v
stalno službo na večje
vinogradno posestvo. Po-
nudbe s prepisi spričeval
in zahtevo plače upravi
»Slovenca« pod »NOVO
MESTO« št. 399.

Čevlarski vajenec
priden in poštenih star-
šev, se sprejme najraje s
hrano in stanovanjem pri
mojstru Antonu Brečelj,
Gajeva ulica 2, Ljubljana.

Učenca za trgovino
z mešanim blagom, s pri-
mernim šolsko izobrazbo,
tako sprejemem. — Edo
Ivanuš, Krško.

Dekle
srednjih let, pridna in
poštena, vajena vseh hiš-
nih del in kuhe, se sprej-
me takoj, ali do 1. fe-
bruarja 1930 na deželi v
Savinjski dolini. Stalna
služba, plača po dogo-
voru. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod »Sa-
mostojna« št. 645.

Šivilja

za »Interlock« stroj se ta-
koj sprejme v stalno služ-
bo. Ponudbe pod »Šivilja
13« na upravo.

Pouk

Šoferska šola
oblastveno koncesionirana
I. Gabersček, bivši komi-
sar za šoferske izpite,
Ljubljana, Bleiweisova ce-
sta 52.

Stanovanja

Dvosob. stanovanje
s pritliklinami se odda.
Poizve se v Švabičevi
ulici 7, od 12 do 13.

Sobo in kuhinjo

v Zeleni jami s 1. februa-
rijem ali 1. marcem od-
dam. Poizve se: Novak,
Gradišče 4 — dvorišče.

Gospodična

se sprejme kot sostano-
valka. Naslov pove upra-
va tega lista pod št. 676.

Vnajem

Pisarniški lokal
v I. nadst. na Dunajski
cesti se odda takoj. —
Vprašati pri Gospodar-
ski zvezi, Ljubljana, Du-
najska cesta.

Dijaki

Dijak
se sprejme na stanovanje
s hrano ali tudi brez nje.
— Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. 536.

Denar

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«,
Ljubljana, Večna pot 5,
tel. 3052.

Glasba

Klavir
kratek, črn, ceno napro-
daj. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 453.

Posestva

Manjšo hišo
v centru Ljubljane —
kupim. — Več v upravi
»Slovenca« pod št. 615.

8 stavnih parcel

je naprodaj v Zg. Šiški
ob cesti na Koseze. Na-
slov lastnika pove upra-
va »Slovenca« št. 627.

Hiša

z lepim, velikim vrtom
naprodaj v središču me-
sta, in dve solčni par-
celi. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 680.

Kupimo

Tovorni avto
ali osebni, malo rabljen,
kupim od 40—60 HP. —
Ponudbe je poslati na
upravo »Slov.« pod znač-
ko »Avto 1930/40—60 HP«
št. 430.

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«,
Ljubljana, Večna pot 5,
tel. 3052.

Puhasto perje

kg po 38 Din, razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg.
Potem čisto belo gosje
kg po 130 Din in čist beli
puh kg po 300 Din. —
L. Brozović, Zagreb, Ilica
82. Kemična čistilna perla.

Oglje in trame

vsako količino — kupuje
stalno tvrdka škrbec &
Bartol Ljubljana Miklo-
šičeva cesta 6.

Prodamo

Naprodaj je:
2000 kom. strešne zarez-
ne opeke, 1 Fresni stroj
za mizarstvo, 1 skobelni
stroj. — Naslov se poizve
v upravi »Slov.« št. 651.

Spalnica

iz češnjevega lesa se
proda pri I. Mrhar, Sta-
nežiče 21, št. Vid n. Lj.

Pekarijo

dobro vpeljano, v Mostah
pri Ljubljani, prodam za
158.000 Din. Franc Jer-
ko, Črnuče pri Ljubljani.

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«,
Ljubljana, Večna pot 5,
tel. 3052.

OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko
izredno ceno
I. MAČEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

Obrt

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«,
Ljubljana, Večna pot 5,
tel. 3052.

Kurja očesa

Najbolje sredstvo pri
kurjim očesom CLAVEN
je mas!

Dobite v lekarnah, dro-
gerijah ali naravnost iz
tvornice in glavnega skl-
adišča

M. HRNJAK

Dr. G. PICCOLI lekarna
v Ljubljani priporoča pri
zaprtju in drugih težko-
žalodca svojo preizkušeno

želodčne tinkture

vedno »več oddana nadebe
veletrgovina
A VOLK - LJUBLJANA
Resljeva cesta 21.

Razno

20% kronske bone
kupi uprava »Merkur«,
Ljubljana, Večna pot 5,
tel. 3052.

Zoper revmatizem
išijas, trganje, živčne bo-
lečine, bodljaje itd. ra-
bite davno preizkušen
protinski cvet

ki ga Vam pošlje z na-
vodilom in s poštino za
40 Din lekarna pri »An-
gelu varhu« na Vrhniki
23. — Drugod se ne dobi.

SODAVIČARJI!

Najboljše in najcenejše la češke

sifonske, kraher'ske, limonadne
bele in zelene steklenice ter vse v to stroko spadajoče po-
trebščine, dobavlja

„Čehostaklo“
Ljubljana - Komenskega ulica št. 20

»TRETORN«

varuje pred mrazom
in se odlikuje po ne-
nadkriljivi kakovosti
in elegantni fazoni.
Dobivajo se v vseh
boljših trgovinah naše
kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za
sneg ker ni boljših.

ZAHVALA

Za obilne dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti
naše drage soproge, matere, hčere in sestre, gospe

Ivanke Zgrablić

soproge profesorja

za poklonjene vence in cvetje se vsem prav pristrčno zahva-
ljujemo. — Posebna zahvala pa bodi izrečena profesorskemu
zboru II. drž. gimn., gojenkam in gojencem, g. županu dr. D.
Pucu, društvu »Soča«, vsem svojim ožjim rojakom in končno
vsem ostalim, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

MARTIN ZGRABLIĆ, žalujoči soprog in otroci.

KAŠNO

Imajo konzumenti od našega združništva?

KORIST

1. ABSOLUTNO KONKURENČNE, to je
NAJNIZJE CENE

2. DOBRO BLAGO in POŠTENO MERO
in VAGO.

3. BLAGOVNI POPUST 3% od letnega za-
kupila, to je letno krog pol milijona dinarjev.

4. DOBIČEK kolikor ga kljub temu še ostane,
je last celotne zadrage, to je vseh članov.

5. ZADRUŽNIŠTVO PRITISKA CENE NAVZDOL
tako, da se trgovina zadovoljuje z mnogo skrom-
nejšim dobičkom kot bi se sicer.

7. Da bo moglo združništvo še nadalje tako izdatno
zastopati int. res konzumentov, naj vsi naši pri-
atelji in somišljeniki podpro naše prizadevanje in
postanejo naši člani in odjemalci, posebno v naših
na novo otvorenih poslovalnicah:

6. Nekateri trgovci so pod vplivom združništva
— prišli zopet z noveletnimi darili in celo z
dividendo.

Sora - Rožna dolina - in Ljubljana, Florjanska ulica

1 delovsko konzumno društvo v Ljubljani

Pierre L' Ermitte:

Zena z odprtim očm

»Zdaj pa zares... na delo! Moje postelje še ča-
kajo in je že deset! Danes sva se pa res zamudili..
Uboge postelje... že šesti dan jih samo iztegujem..
»Ti grdobica, se mi je že dozdevalo, da nič ne
rahljaš... vse kosti me bole od ležanja na trdem!
Tisti hip je nekdo močno potkal.
»Gospa Maude! Gospa Maude! Hitro!
»Odprite!« »Ah, Vi ste, gospa Schorne... Kaj pa
se je zgodilo?«

Gospa Schorne je bila ogromne postave, imela je
debele okrogle oči sredi svojega okroglega obraza,
kakor polna luna; izredno je bila razburjena.

»Obisk imate... dve gospi!...«

»Zame obisk?«

»Da... za Vas!«

»Saj je komaj deset zjutraj!«

»Kaj bi Vam pripovedovala. Tu sta... in še
kakol!«

»No, tega mi je bilo treba! Se posode nisem po-
mila...«

»Torej je prav, da se je zgodila nesreča.«

»Kaj? — Kaj se je zgodilo?«

»Vaš obisk... Gospe sta obšli v dvigalu. Časih
je naše dvigalo zares prijazno!«

»Kaj pa mi pripovedujete!«

»Pridite pogledat!«

Med tem pogovorom so prišli gospe Maude in
njena hči ter gospa Schorne na stopnišče, kjer je bilo
videti zares kolibico dvigala, ki je obličala med dve-
ma nadstropjema...

Na stopnicah je vpila razjarjena hišnica:

»Kdor ne zna postopati z napravo, naj pusti stvar
pri miru! Zdaj naj človek kliče delavce... Hišni go-
spodar bo tulil od besnosti in kakor zmerom, bo no-
sila seveda hišnica vso krivdo!«

V dvigalu se je prestrašena teta Cecilija obračala
na vse strani; tiščala je z vso silo za mrežo.
»Joj, Rolanda, kaj bo, če pademo nazaj. Smo že
skoro v šestem nadstropju!«

»Teta, saj vendar ne bi smelo pasti nazaj.«

»Ne bi smelo pasti! Kakšno govorjenje!«

»Napoved — dospeli sva!«

»Nikdar več me ne bodo spravili v tak mehani-
zem... Hišnica vpije spodaj, pa je bila baš ona tista,
ki naju je spravila notri.«

Prav zares, ubogi ženci nista bili prav nič krivi
svoje nesreče. Dvigalo je bilo stare in slabe kon-
strukcije ter je imelo svoje muhe.

Teta Cecilije in Rolande se drži zares smola, od-
kar sta prišli v Pariz.

V čakalnici sta napol mrtvi od napora in razbur-
jenosti nekoliko zadremali. Zjutraj sta počakali iz-
voščka, kajti za nobeno ceno se ne bi bili več podali
v labirint podzemne železnice. Voznik se je najprej
z vsemi štirimi branil vožnje gori na Montparnasse,
in le obljuba pretirane napitnine ga je nekoliko
omehčala.

Čemu pa naj bi si poiskali nov hotel, ko je ven-
dar bil zanju hotel že rezerviran?

Kam naj se pa obrneta v tem ogromnem mestu,
če ne na tisti naslov, od koder jima je prišlo toplo
povabilo?

In komaj sta dospeli na cilj, evo, ju drži bedasto
dvigalo v svojih krempljih in pomisliti je treba, da

sta se revici branili vstopiti, a ju je hišnica takorekoč
prisilila, da sta se ga poslužili.

Dogodek je zbudil v celi hiši veliko pozornost.
Število stanovalcev je bilo prilično in zastoj dvigala
je nekatere jezil, druge zabaval... Pritiskali so na
gumbe... klicali popotnicama:

»Nikar ne poskušajte izstopiti, da ne treščite v
globino... Oni dan se je zgodilo staremu gospodu v
sosedni hiši...«

»Jojmene, pa povejte mi vsaj, ali ne bo dvigalo
samo padlo nazaj?« je vpraševala teta vsa prestra-
šena ljudi, ki so se tiščali na stopnišču.

Razgovor preko zamrežene ograje se je nada-
ljeval.

»Ne... Doslej še nikoli ni padlo... Toda pred
nekaj dnevi je malo manjkalo, da ni prebilo stropa
v sedmem nadstropju. To ni dvigalo, ampak granata.
H kateri stranki pa ste namenjeni?«

»H gospe Maude?...«

»Halo, gospa Maude... K vam sta namenjeni...«

Nekdo je javil, da so telefonirali mehaniku in da
bo vsak trenotek prišel. Prav tisti hip pa se je dvi-
galo brez vsakega povoda zagnalo z vso silo kvišku
ter se nenadoma ustavilo na hodniku v šestem nad-
stropju.

Toda tudi tam še ni hotelo izpustiti svojih žrtev.
Prikazala se je hišnica z zlovoljnim obrazom. Z nožem
ji je uspelo spraviti mehanizem ključavnice v red.

»Ljudje z dežele ste,« je nahrulila ženski; to se
vidi. Da se mi ne drzneta več stopiti v dvigalo, razen
če vaju jaz peljem...«

»Oprostite, gospa, saj ste naju vi saml...«

»Ni res! To je laž!...«